

Samlad riskbild med internkontrollplan 2025

Kretslopp och vattennämnden

Innehållsförteckning

1	Beskrivning av gemensamma begrepp	3
2	Samlad riskbild med åtgärder	4
2.1	Riskområde: Styra, leda och följa upp.....	4
2.1.1	Risk: Risk för brister i kontinuitets- och krisberedskapsarbetet.....	4
2.1.2	Risk: Risk för oegentligheter genom jäv, mutor, otillbörlig påverkan eller osund konkurrens	4
2.1.3	Risk: Risk för ofullständig avvikelshantering.....	5
2.1.4	Risk: Risk för ofullständig ekonomisk styrning utifrån processer	6
2.2	Riskområde: Grunduppdrag.....	7
2.2.1	Risk: Risk för ekonomiska osäkerheter kopplat till nya uppdrag/nya entreprenader	7
2.3	Riskområde: Stödprocesser - rätt förutsättningar för genomförande	7
2.3.1	Risk: Risk för brister i intäktprocessen.....	7
2.3.2	Risk: Risk för brister i förvaltning av IT-system	8
2.3.3	Risk: Risk för bristande säkerhetsskydd avseende fysisk säkerhet	9
2.3.4	Risk: Risk för bristande säkerhetsskydd avseende personalsäkerhet.....	10
2.3.5	Risk: Risk för bristande säkerhetsskydd avseende informationssäkerhet.....	10
2.3.6	Risk: Risk för brist i följsamhet gentemot GDPR.....	11
3	Samlad riskbild - Internkontrollplan.....	13
3.1	Riskområde: Styra, leda och följa upp.....	13
3.1.1	Risk: Risk för oegentligheter genom jäv, mutor, otillbörlig påverkan eller osund konkurrens	13
3.2	Riskområde: Stödprocesser - rätt förutsättningar för genomförande	14
3.2.1	Risk: Risk för brister i intäktprocessen.....	14
3.2.2	Risk: Risk för brist i följsamhet gentemot GDPR.....	14

1 Beskrivning av gemensamma begrepp

Läsanvisning

Förvaltningen använder sig av stadens system för riskhantering och kontroll, Stratsys, där åtgärder och kontrollaktiviteter dokumenteras och följs upp med statusuppdatering och kommentar. Rapportsammanställningen som följer är i grunden ett utdrag från systemet.

Nedan kursiverad text är en anvisning ur stadens system, Stratsys.

Riskområden

Tillsammans med identifieringen av verksamhetens mål/uppdrag/skyldigheter utgör riskområdena ramen för riskhanteringen.

Till Samlad riskbild

Det är varken lämpligt eller önskvärt att lyfta samtliga identifierade risker inom respektive riskområden till nämnd/bolagsstyrelse. En värdering och prioritering behöver göras och ställas samman till en samlad riskbild. Syftet med den samlade riskbilden är att ge en bild över verksamhetens mest väsentliga risker utifrån ett nämnd/bolagsstyrelseperspektiv.

Bedömningen av vad som är mest väsentligt måste alltid göras med utgångspunkt i uppdrag, skyldigheter och mål för verksamheten.

Internkontrollplan

Underlaget till den interna kontrollplanen bygger på den samlade riskbilden. Ett antal riskområden/processer (nämnd/styrelse väljer själv omfattning) som lyfts i den samlade riskbilden väljs ut för granskning/kontroll för att verifiera att redan införda åtgärder har fått avsedd effekt.

Syftet är att ta reda på om den interna kontrollen i verksamheten fungerar på ett tillfredsställande sätt men även att kunna ifrågasätta befintliga åtgärder och vid behov komma med förbättringsförslag (nya åtgärder).

2 Samlad riskbild med åtgärder

Riskens totala värde visas enligt följande risknivåer och färger:

2.1 Riskområde: Styra, leda och följa upp

2.1.1 Risk: Risk för brister i kontinuitets- och krisberedskapsarbetet

Riskenivå

 12. Hög

Hantera

Riskbeskrivning

Risk att förvaltningen saknar tillräckliga kontinuitetsplaner för att kunna säkerställa kärnuppgifterna i kris.

Risk att förvaltningens krishantering inte fungerar i skarpt läge.

Konsekvensbeskrivning

Ineffektiv krishantering vilket kan leda till allvarliga störningar och/eller avbrott i kärnprocesserna. Riskerar att drabba allmänheten negativt och i förlängningen allvarliga konsekvenser för samhället.

Åtgärd - aktuell status	Beskrivning
 Pågående Tillse att förvaltningens arbete kopplat till kris- och krigsberedskap lever upp till stadens plan för kris och krig (Göteborgs Stads plan för arbetet med civil beredskap 2024–2027)	Förvaltningens arbete med kris- och krigsberedskap ska vara i enlighet med Göteborgs Stads plan för kris och krig. Detta arbete med tillhörande uppföljning sköts av Säkerhetsavdelningen.

2.1.2 Risk: Risk för oegentligheter genom jäv, mutor, otillbörlig påverkan eller osund konkurrens

Riskenivå

 6. Mellan

Hantera

Riskbeskrivning

Risk för bristande kunskap om eller respekt för lagstiftning och styrande dokument.

Risk att förvaltningen brister i att arbeta förebyggande mot oegentligheter då ansvarsfördelning saknas. Risk för missbruk av förtroendeställning eller annat oetiskt beteende. Mutor eller andra påverkansförsök. Omfattar också oegentligheter i entreprenader och andra arbetsmiljörisker. Risk för mutor i samband med upphandlingar av konsulter osv

Konsekvensbeskrivning

Bristande kunskap eller respekt för policy mot mutor och jäv eller utnyttjande av beroendeställning kan leda till oegentligheter som kan orsaka förvaltningen ekonomisk skada. Avsaknad av förutsättningar för att hantera oegentligheter, och därmed också risken för förtroendeskada. Förtroendeskadligt även vid små belopp.

Existerande kontrollaktiviteter

Utbildning vid nyanställning

Ekonomiavdelningen kontrollerar specifika konton regelbundet

Styrande dokument om jäv, bisyssla, inköp och upphandling mm

Åtgärd - aktuell status	Beskrivning
 Pågående Öka medvetenheten kring oegentligheter genom jäv, mutor, otillbörlig påverkan eller osund konkurrens	Gå igenom anvisningar och rutiner för oegentligheter, jäv, mutor, otillbörlig påverkan samt osund konkurrens på APT eller liknande. Anvisningar och rutiner finns i verksamhetshandboken under: - Mutor och oegentligheter: "Anvisning mot mutor och oegentligheter" - Oegentligheter: "Anvisning för att motverka oegentligheter" - Jäv: "Rutin om jäv" - Otillbörlig påverkan: "Hot och våld i arbetsmiljön" - Osund konkurrens: "Anvisning för inköp och upphandling"

2.1.3 Risk: Risk för ofullständig avvikelshantering

Riskenivå

 9. Mellan

Hantera

Riskbeskrivning

Risk att verksamheten inte arbetar med avvikelshantering på ett fullständigt sätt, där exempelvis dokumentation saknas, missas eller inte når berörda parter. Risk för brister i avvikelshantering med repeterade fel som följd och avsaknad av analyser för lärande. Avvikelshantering inom bland annat projektprocessen behöver genomgå en översyn.

Konsekvensbeskrivning

Ekonomisk, laglig och förtroendemässig skada.

Missvisande, ofullständig eller inkorrekt bild av förvaltningen och dess arbete.

Brister i avvikelshantering kan leda till att nödvändiga förbättringar inte identifieras och åtgärder genomförs som kan påverka leverans och avledning men även att möjliga effektiviseringar inte genomförs.

Existerande kontrollaktiviteter

Internkontrollplan och samlad riskbild fångar upp en del risker.

Åtgärd - aktuell status	Beskrivning
 Ej påbörjad	Förtydliga och bredda befintlig rutin. Koppling till nytt ärendehanteringssystem.
Förtydliga och dokumentera processen avvikelshantering	
 Pågående	Förvaltningen kommer se över behovet av att ta fram en övergripande rutin gällande avvikelshantering i första kvartalet 2025.
Dokumentera och följ upp avvikelser enligt rutin för avvikelshantering	För de flesta avdelningar innebär detta en hantering i systemet Ciceron, för projektverksamheten innebär det sannolikt fortsatt arbete i Antura.

2.1.4 Risk: Risk för ofullständig ekonomisk styrning utifrån processer

Riskenivå

 9. Mellan

Hantera

Riskbeskrivning

Risk att förvaltningens ekonomiska styrning inte är tillräckligt effektiv.

I förstudien genomfördes en nulägeskartläggning och utredningen gav förslag på fortsatt arbete och skapat underlag för vilka förändringar som behövs för att utöva ekonomistyrning utifrån processer.

Konsekvensbeskrivning

Förtroende, ekonomisk skada, rättsosäker process.

Åtgärd - aktuell status	Beskrivning
 Pågående	Genomförandeprojekt ny ekonomimodell kommer leda till ökad förmåga att leverera rätt beslutsunderlag i rätt tid.
Genomförande av ny ekonomimodell	

2.2 Riskområde: Grunduppdrag

2.2.1 Risk: Risk för ekonomiska osäkerheter kopplat till nya uppdrag/nya entreprenader

Riskenivå

 12. Hög

Acceptera - Risken accepteras då det redan finns säkra åtgärder och kontroller för att hantera risken.

Riskbeskrivning

Risk att ekonomiska förutsättningar är svårbedömda i och med nya entreprenader med osäker kostnad och ersättning (förpackningar, fiskeredskap)

Risk att de många osäkerheterna gör att budgetering, taxa mm är svårberäknat.

Konsekvensbeskrivning

Ökade och oförutsedda kostnader. Svårt att ställa rätt prognos. Förtroendet för verksamheten påverkas negativt.

Existerande kontrollaktiviteter

Ekonomistyrningen i staden: följa ekonomiskt utfall/prognos tar fram åtgärder utifrån det.

Följer omvärldsfaktorer - utvecklingen i lagstiftning, jobbar för full ersättning för förpackningsinsamlingen, följer kostnadspåverkande och intäktpåverkande omvärldsfaktorer såsom råvarupriser, utsläppsrätter, energipriser mm.

2.3 Riskområde: Stödprocesser - rätt förutsättningar för genomförande

2.3.1 Risk: Risk för brister i intäktprocessen

Riskenivå

 12. Hög

Hantera

Riskbeskrivning

Otydlig hantering och ansvarsfördelning. Personberoende och manuell hantering. Fakturahantering hanteras av en person. Sårbart och svårt med egenkontroll. Risk för otillåten påverkan och förskingring.

Konsekvensbeskrivning

Felaktig fakturering leder till ökad administration om vi måste göra krediter och att

förtroendet för förvaltningen skadas.
Svårare vid personalbyten att få processerna att fungera.

Existerande kontrollaktiviteter

Manuella kontroller i efterhand.
Attest
Rutiner
Delegationsordning

Åtgärd - aktuell status	Beskrivning
 Ej påbörjad Specificera och bemanna processorganisation	Skapar förutsättningar för processövergripande arbete. Åtgärden stödjer: Effektmål: Vår verksamhet är modern och effektiv. Deleffekter: - Tid frigörs till utveckling och kreativitet - Ökade utvecklingsmöjligheter för medarbetare - Roligt på jobbet för fler
 Ej påbörjad Informera och utbilda alla som berörs av processen	Förbereder arbete i respektive process. Åtgärden stödjer: Effektmål: Vår verksamhet är modern och effektiv, vår arbetsplats är kreativ och stimulerande Deleffekter: - Tid frigörs till utveckling och kreativitet - Ökade utvecklingsmöjligheter för medarbetare - Roligt på jobbet för fler

2.3.2 Risk: Risk för brister i förvaltning av IT-system

Riskenivå

 12. Hög

Hantera

Riskbeskrivning

Risk att resurser saknas för förvaltning av framför allt system.
Delvis är ägare och tekniskt ansvarig inte utsedda, eller att dessa inte utför vad som förväntas. Planer tas inte fram och genomförs för att utveckla IT-tjänster och system.

Konsekvensbeskrivning

Lägre kvalitet på IT-tjänster och system då de inte utvecklas vidare så de kan användas till sin fulla potential.
Budgetering försvåras då underlag saknas.
På sikt kan system bli omoderna
Serviceavtal med leverantörer förnyas inte.

Åtgärd - aktuell status	Beskrivning
 Pågående Stödja fortsatt implementering av förvaltningsmodell för systemförvaltning	Pm3 fördelad på sju objekt

2.3.3 Risk: Risk för bristande säkerhetsskydd avseende fysisk säkerhet

Riskenivå

 12. Hög

Hantera

Riskbeskrivning

Risk för sabotage mot verksamhetskritiska processer och anläggningar.

Konsekvensbeskrivning

De allvarligaste konsekvenserna är negativ påverkan på kärnprocesserna inom dricksvatten, avlopp och avfall till exempel att dricksvattenleveransen inte kan upprätthållas.

Åtgärd - aktuell status	Beskrivning
 Pågående Tillse att förvaltningens säkerhetsarbete sker i enlighet med gällande lagstiftning	Detta arbete sker via förvaltningens säkerhetsavdelning
 Pågående Budgetera och genomför projekt/uppdrag i enlighet med fastställd säkerhetsskyddsplan	
 Ej påbörjad Upprätthåll och vidareutveckla kompetens och resurser inom säkerhetsteknik	
 Pågående Säkerställa att medarbetare har rätt kunskap vad gäller säkerhet och säkerhetsskydd	Exempel på aktiviteter: - Bjud in SÄK för en dragning på APT eller liknande om säkerhet och säkerhetsskydd - Påminn medarbetare om styrande dokument, anvisningar, rutiner med mera rörande säkerhet och säkerhetsskydd - Genomför utbildningar rörande säkerhet och säkerhetsskydd, exempelvis Säkerhetsarbetet på Kretslopp och vatten, som finns i utbildningsportalen.

2.3.4 Risk: Risk för bristande säkerhetsskydd avseende personalsäkerhet

Risknivå

 12. Hög

Hantera

Riskbeskrivning

Risk för obehörig åtkomst till känslig information, kritiska anläggningar eller system.

Risk för otillbörlig påverkan på personal som arbetar inom säkerhetskänslig verksamhet.

Konsekvensbeskrivning

De allvarligaste konsekvenserna är negativ påverkan på kärnprocesserna inom dricksvatten, avlopp och avfall till exempel att dricksvattenleveransen inte kan upprätthållas.

Åtgärd - aktuell status	Beskrivning
 Pågående Säkerställa att medarbetare har rätt kunskap vad gäller säkerhet och säkerhetsskydd	Exempel på aktiviteter: - Bjud in SÅK för en dragning på APT eller liknande om säkerhet och säkerhetsskydd - Påminn medarbetare om styrande dokument, anvisningar, rutiner med mera rörande säkerhet och säkerhetsskydd - Genomför utbildningar rörande säkerhet och säkerhetsskydd, exempelvis Säkerhetsarbetet på Kretslopp och vatten, som finns i utbildningsportalen.
 Pågående Tillse att förvaltningens säkerhetsarbete sker i enlighet med gällande lagstiftning	Detta arbete sker via förvaltningens säkerhetsavdelning
 Pågående Efterlev styrande dokument kopplade till personalsäkerhet	

2.3.5 Risk: Risk för bristande säkerhetsskydd avseende informationssäkerhet

Risknivå

 9. Mellan

Hantera

Riskbeskrivning

Risk för att kritisk information görs otillgänglig, ändras eller förstörs.

Konsekvensbeskrivning

De allvarligaste konsekvenserna är kartläggning av kritiska anläggningar samt information om sårbarheter inom verksamhetskritiska processer och verksamhetskritisk infrastruktur.

Åtgärd - aktuell status	Beskrivning
 Pågående Tillse att förvaltningens säkerhetsarbete sker i enlighet med gällande lagstiftning	Detta arbete sker via förvaltningens säkerhetsavdelning
 Pågående Hantera säkerhetskänslig information i enlighet med styrande dokument	
 Pågående Resurssätt och genomför uppdrag i enlighet med fastställd säkerhetsskyddsplan	
 Pågående Upprätthåll och vidareutveckla kompetens på IT-system kopplat till säkerhetsskydd	
 Pågående Säkerställa att medarbetare har rätt kunskap vad gäller säkerhet och säkerhetsskydd	Exempel på aktiviteter: - Bjud in SÄK för en dragning på APT eller liknande om säkerhet och säkerhetsskydd - Påminn medarbetare om styrande dokument, anvisningar, rutiner med mera rörande säkerhet och säkerhetsskydd - Genomför utbildningar rörande säkerhet och säkerhetsskydd, exempelvis Säkerhetsarbetet på Kretslopp och vatten, som finns i utbildningsportalen.

2.3.6 Risk: Risk för brist i följsamhet gentemot GDPR

Risknivå

 9. Mellan

Hantera

Riskbeskrivning

Risk för att det uppstår personuppgiftsincidenter

Risk att förvaltningen inte följer GDPR i personuppgiftshanteringen

Risk att förvaltningen saknar kunskap om GDPR

Risk att förvaltningen inte tar hänsyn till personuppgiftshanteringen i utvecklingen och inköp av systemstöd och arbetssätt

Konsekvensbeskrivning

Personuppgiftsincidenter

Bristande förtroende för förvaltningen

Vitesföreläggande eller skadestånd

Åtgärd - aktuell status	Beskrivning
 Ej påbörjad	Gäller: Kundnära tjänster Verksamhetsstöd (Kommunikation, IT) HR
Genomför "Dataskydd på jobbet" i utbildningsportalen	

3 Samlad riskbild - Internkontrollplan

Riskens totala värde visas enligt följande risknivåer och färger:

3.1 Riskområde: Styra, leda och följa upp

3.1.1 Risk: Risk för oegentligheter genom jäv, mutor, otillbörlig påverkan eller osund konkurrens

Riskenivå

 6. Mellan

Riskbeskrivning

Risk för bristande kunskap om eller respekt för lagstiftning och styrande dokument. Risk att förvaltningen brister i att arbeta förebyggande mot oegentligheter då ansvarsfördelning saknas. Risk för missbruk av förtroendeställning eller annat oetiskt beteende. Mutor eller andra påverkansförsök. Omfattar också oegentligheter i entreprenader och andra arbetsmiljörisker. Risk för mutor i samband med upphandlingar av konsulter osv

Konsekvensbeskrivning

Bristande kunskap eller respekt för policy mot mutor och jäv eller utnyttjande av beroendeställning kan leda till oegentligheter som kan orsaka förvaltningen ekonomisk skada. Avsaknad av förutsättningar för att hantera oegentligheter, och därmed också risken för förtroendeskada. Förtroendeskadligt även vid små belopp.

Existerande kontrollaktiviteter

Utbildning vid nyanställning

Ekonomiavdelningen kontrollerar specifika konton regelbundet

Styrande dokument om jäv, bisyssla, inköp och upphandling mm

Kontrollaktivitet - aktuell status	Beskrivning
 Ej påbörjad	Ta kontakt med respektive avdelningschef och fråga hur de gått tillväga och vad de gått igenom. Finns insatsen dokumenterad?
Har samtliga avdelningar gjort insatser för att öka medvetenheten?	

3.2 Riskområde: Stödprocesser - rätt förutsättningar för genomförande

3.2.1 Risk: Risk för brister i intäktprocessen

Riskenivå

 12. Hög

Riskbeskrivning

Otydlig hantering och ansvarsfördelning. Personberoende och manuell hantering. Fakturahantering hanteras av en person. Sårbart och svårt med egenkontroll. Risk för otillåten påverkan och förskingring.

Konsekvensbeskrivning

Felaktig fakturering leder till ökad administration om vi måste göra krediter och att förtroendet för förvaltningen skadas.

Svårare vid personalbyten att få processerna att fungera.

Existerande kontrollaktiviteter

Manuella kontroller i efterhand.

Attest

Rutiner

Delegationsordning

Kontrollaktivitet - aktuell status	Beskrivning
 Ej påbörjad Har processorganisationen bemannats?	Kontrollera att processorganisationen bemannats i enlighet med vad som står angivet i framtagna åtgärder.
 Ej påbörjad Har berörda parter informerats och utbildats om processen?	- Kontrollera med ansvarig avdelningschef vilka som berörs av processen - Genomför därefter 5 st stickprov, det vill säga fråga hur de har informerats och vilken utbildning de fått inom intäktprocessen.

3.2.2 Risk: Risk för brist i följsamhet gentemot GDPR

Riskenivå

 9. Mellan

Riskbeskrivning

Risk för att det uppstår personuppgiftsincidenter

Risk att förvaltningen inte följer GDPR i personuppgiftshanteringen

Risk att förvaltningen saknar kunskap om GDPR

Risk att förvaltningen inte tar hänsyn till personuppgiftshanteringen i utvecklingen och inköp av systemstöd och arbetssätt

Konsekvensbeskrivning

Personuppgiftsincidenter

Bristande förtroende för förvaltningen

Vitesföreläggande eller skadestånd

Kontrollaktivitet - aktuell status	Beskrivning
 Ej påbörjad	Kontrollera med respektive ansvarig chef att berörda medarbetare genomfört utbildningen
Har berörda avdelningar/enheter genomfört utbildningen?	